

Op het einde van het jaar geven we door middel van deze kerstspecial weer een kort jaaroverzicht van de CAF werkzaamheden. In dit overzicht beperken we ons qua "hoofdstukken" tot die zaken die operationeel hoofdstromen geweest zijn in ons werk: Systeemfraude IH en Toeslagen. Verder nemen we nog een hoofdstukje "overig" op voor een aantal andere zaken die een plekje verdienen in dit jaarverslag. Recent is op de CAF lijst de 500^e post opgevoerd. Ruim 15% krijgt na een eerste beoordeling geen verder vervolg en wordt dus weer afgevoerd. De rest pakken we op.

De resultaten van de aangebrachte correcties bij de klanten van de facilitators worden niet door ons gerapporteerd, omdat deze worden opgenomen in de BI van de processen die daarvoor opgesteld staan. Maar om toch een idee te geven kunnen we melden dat het alleen al in de grootste fraudezaak IH dit jaar ging om een totaal gecorrigeerd bedrag van 2 miljoen bij de klanten van deze facilitator. Bij de persoon zelf is een kleine ton gecorrigeerd omdat ook de eigen aanslagen aanvankelijk te laag waren vastgesteld. De opbrengst bij de klanten van de 6 facilitators die in de actieweek 2017 zijn betrokken is alleen al bijna 5 miljoen. Dat is los van wat er bij de facilitators zelf nog is of gaat worden gecorrigeerd, los van de eerdere strafzaken die ook nog niet zijn afgerond en ook los van de zaken die niet in het strafrecht zijn betrokken. Voor Toeslagen is een eind 2014 opgestarte grote fraudezaak dit jaar geheel afgerond met een correctie bij de klanten die uiteindelijk ligt tegen de 3 miljoen. Bij de facilitators in die casus is eveneens nog een voor ongeveer 1,2 miljoen gecorrigeerd. Het moment van de aanpak van een facilitator en de daadwerkelijke definitieve correcties bij de individuele klanten liggen in de tijd –zo blijkt- vaak ver uiteen. Zo ook het moment van de CAF inspanningen en de strafrechtelijke afronding van zaken. Bij de systeemfraude IH werd het moment van de aanpak van de facilitator en het sturen van een mailing aan de klanten in de regel op elkaar afgestemd. In de tweede helft van 2017 moest deze aanpak grotendeels worden losgelaten vanwege capaciteitsdruk op de P vestigingen. Deze capaciteitsdruk wordt deels veroorzaakt door een relatief kleine groep facilitators, die het dus kennelijk lukt om ons toezichtproces mede onder druk te zetten. Dit is een zorgpunt !!

De belangen bij de klanten zijn aanzienlijk bij zowel Toeslagen als systeemfraude IH. De grootste opbrengst zit overigens niet eens in de resultaten en de aangebrachte correcties, maar in de meetbare gedragsverbeteringen die we zien optreden door het aangiftegedrag in de tijd te volgen. Voor de IH zien we de omvang van de georganiseerde fraude bij de zorgkosten en de giften door de jaren heen consequent afnemen. De grootste fraudeur die nu in beeld komt is van een duidelijk kleinere omvang dan in de jaren daarvoor. Eind juni 2017 hebben we over de monitoring van het aangiftegedrag al een meer uitgebreid rapport gemaakt. Bij het onderdeel systeemfraude IH nemen we daaruit nog een tweetal voor zichzelf sprekende plaatjes op.

Systeemfraude IH:

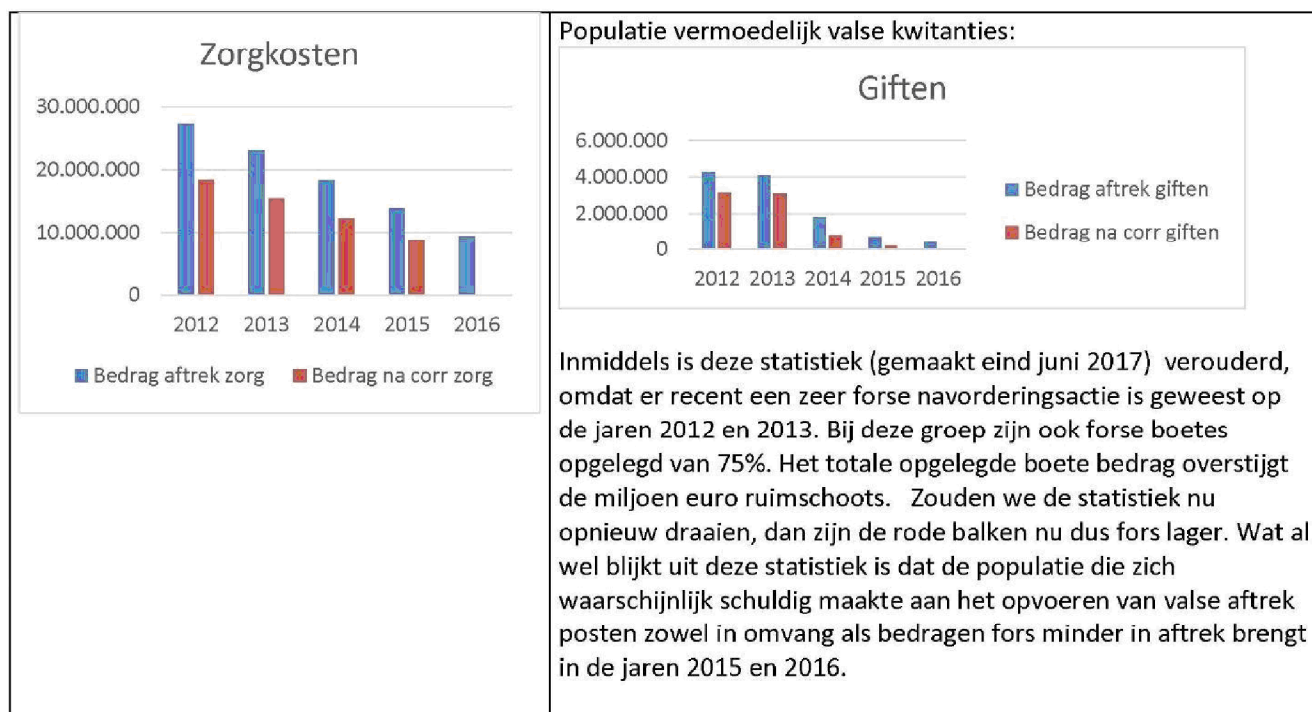
In 2017 zijn 32 zaken geheel afgerond. 1 post is afgevoerd. Tevens bevinden 13 zaken zich in de monitorstand. Dat betekent dat de CAF werkzaamheden klaar zijn, maar dat de zaak in breder verband nog niet is afgerond. Vrijwel in alle gevallen zijn het dan nog lopende strafzaken of wachten we nog op een brievenactie. Er zijn daarnaast nog 29 zaken onderhanden. De meeste zaken komen voort uit eigen analyses. Het gaat om concrete facilitators, maar soms ook om onderzoeken naar bepaalde fenomenen. Voor een vervolg van de behandeling van een deel van deze posten zijn we mede afhankelijk van de brievenactie die begin 2018 nog moet gaan plaatsvinden. Er is binnen deze groep nog zicht op 4 à 5 strafrechtzaken, maar over het algemeen zijn de zaken wel kleiner qua omvang en belang.

"Licence to Disturb"

Totaalbeeld

In 2017 zijn opnieuw metingen verricht naar het aangiftegedrag van de ruim 140.000 belastingplichtigen waarvan in het verleden één of meerdere aangiften zijn gedaan door een facilitator. De aanmerkelijke verbeteringen in het aangiftegedrag op de rubrieken die bij ons het meeste in beeld komen, zorgkosten en giften zet zich door. Uiteindelijk moeten over het aangiftejaar 2016 nog slechts ruim 4.000 aangiften van deze groep worden behandeld. De uitvraag daarvan moet echter nog plaatsvinden, als gevolg van capaciteitsgebrek op de P vestigingen.

Hieronder staan een 2 tal typerende plaatjes die inzicht geven in het aangiftegedrag van de populatie die in beeld is gekomen voor zorgkosten (plaatje links) en van de populatie die in beeld is gekomen voor het creëren van aftrekposten giften op basis van valse kwitanties (plaatje rechts):

Wederom is een aantal adviseurs strafrechtelijk vervolgd. In vrijwel alle gevallen zijn facilitators veroordeeld met stevige straffen. Veel zaken moeten ook nog voorkomen bij de strafrechter. Ook in 2017 is een nadrukkelijke bijdrage geleverd aan de actieweek systeemfraude IH en is daarmee veel media aandacht gegenereerd. De samenwerking met de behandelteams P, de poortwachters en de behandelaars vanuit MKB enerzijds en met FIOD en OM anderzijds verloopt in de meeste gevallen goed. Bij 2 strafzaken is wel nog een nadere evaluatie nodig. Er is daarnaast behoorlijk geïnvesteerd in de keten, om ook bezwaar en verweer beter in de aanpak mee te nemen.

Het team is in de afgelopen periode meermalen betrokken bij beïnvloeding van de regelgeving en heeft op deze wijze diverse adviezen gegeven om fraudemogelijkheden aan de voorkant te verkleinen en/of te voorkomen. Uiteindelijk zal dit efficiënter zijn, al zien we op dit moment nog niet echt dat er ook daadwerkelijk maatregelen zijn genomen. Voor zover wij begrepen hebben is dit traject wel lopend.

Voor 2018 willen we de aanpak verbreden naar andere elementen in de aangifte. De focus ligt daarbij altijd op mogelijke georganiseerdheid, hetgeen echter niet in alle gevallen ook daadwerkelijk kan worden aangetoond. Als voorbeeld daarvan noemen we ons onderzoek in 2017 naar de aftrek van scholingskosten. Deze aftrekpost blijkt flink te worden misbruikt, maar zonder dat concreet een specifieke dader kan worden aangewezen. Van onze bevindingen is een verslag gemaakt en ter beschikking gesteld aan de directie P voor verdere behandeling. Daarnaast hebben we bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar de fiscale moraal van een aantal gastouders en naar het aangiften gedrag bij ROW inkomsten. Ook hiervan hebben we nog lijstjes liggen die behandeling behoeven. Daarnaast zijn er een behoorlijk aantal analyses onderhanden waarover we in 2018 nog meer zullen laten horen.

"Licence to Disturb"

Toeslagen

In 2017 zijn 33 zaken geheel afgerond. Voor het overgrote deel zijn dit KOI (21), GOB (7) en 5 overig. In 2017 zijn 4 posten uiteindelijk weer afgevoerd. Bij 7 posten is het CAF deel klaar en staat de post op monitorstand omdat we nog wachten op de afwerking daarvan bij Toeslagen. Net als bij de IH staat er ook bij Toeslagen veel druk op de afronding van deze posten wegens capaciteitsperikelen. Die druk lijkt in 2018 alleen maar groter te worden. In totaal 11 stuks (6 KOI en 5 GOB) zijn nog lopend.

Totaalbeeld

De door ons gekozen thema's zijn grotendeels gelijk aan vorig jaar en waren opvang in familieverband en mogelijke kapers van LRKP nummers. Tevens is gekeken naar de activiteiten van zogenaamde doelgroepers (subjecten die bijvoorbeeld uit een uitkeringssituatie gaan door ze bepaalde faciliteiten aan te reiken). Ten aanzien van de kapers is sprake van een probleem wat bij de huidige stand van de regelgeving alleen maar door het genereren van contra informatie en het houden van toezicht kan worden bestreden. Deels doen we dat nu door koppels op pad te sturen. Indien de contra informatiepositie structureel beter zou worden ingeregeld zou dat op zich alleen nog nodig zijn voor de onwillenden.

Door CAF is opnieuw een stevige bijdrage geleverd aan de themawEEK van Belastingdienst/ Toeslagen, de FIOD en het FP. Er werden door collega's waarnemingen en controles in het veld gedaan op plaatsen verspreid door heel Nederland. De focus voor CAF lag in deze week op het beoordelen van mogelijke LRKP kapers en op het beoordelen van een aantal doelgroepers. De acties hebben andermaal aangetoond dat het kapen zich nog steeds in behoorlijke omvang voordoet, maar ook dat er heel veel slordigheden zitten in het registreren door de betrokken instellingen. Tijdens de actiewEEK bleek in meer dan 100 gevallen de opvang ofwel helemaal niet plaats te hebben gevonden, dan wel was er wel opvang geweest, maar was die al enige tijd beëindigd terwijl de toeslagen nog wel doorliepen. In een eerdere grote casus die we in 2017 bekeken hebben komen we op soortgelijke aantallen. De bevindingen zullen aanleiding geven tot mogelijk nieuwe strafrechtelijke onderzoeken. Ook bij de doelgroepers plaatsen we de nodige kanttekeningen. Op papier is alles achteraf keurig ingevuld, maar in de praktijk zien we opvallend vaak geen opvang. De vraag is hoe vaak je moet constateren dat iets niet klopt, voordat het ook voor de rechter ongeloofwaardig wordt. Hier is nog niet veel jurisprudentie over en wat ons betreft moet die er wel gaan komen.

Mede op basis van bevindingen uit een eerdere actiewEEK, zijn in 2017 een aantal fraudezaken opgewerkt door de FIOD. Leek het aanvankelijk te gaan om individuele gevallen, dan is uit het latere strafrechtelijk onderzoek naar voren gekomen dat wel degelijk sprake is van georganiseerd misbruik. Tevens zijn de Toeslagen stopgezet en teruggevorderd. In de media was – in tegenstelling tot de acties bij de systeemfraude IH – wederom weinig (beter gezegd geen) aandacht voor deze actiewEEK.

Naast de hiervoor genoemde activiteiten is het CAF betrokken geraakt bij de voorgenomen overgangspenikelen van de kinderopvangtoeslag naar DUO. We hebben gevraagd en ongevraagd commentaar geleverd en adviezen gegeven op de voornemens en voorstellen. Ook op deze wijze kunnen we dus meedenken aan de voorkant. De nieuwe regelgeving voorkomt ogenschijnlijk een aantal bestaande risico's, maar zet op andere terreinen de deur open. De regelgeving veronderstelt dat er altijd wel een tegengesteld belang zal zijn tussen vraagouder en opvanginstelling en dat is niet zo. We verwachten dat de risico's op het omzeilen van de betaling van de eigen bijdrage zullen gaan toenemen. Het nieuwe ontwerp kent daarnaast formeel slechts 2 partijen: vraagouder en opvanginstelling, terwijl er in onze praktijk echt ook nog een andere partij te onderkennen is, namelijk de gastouder. Naast risico's voor Toeslagen denken wij dat we ook hogere risico's gaan lopen voor de IH, nu het in de toekomst lastiger lijkt te worden om bijvoorbeeld inkomensgegevens van gastouders in beeld te krijgen. De nieuwe regelgeving wil verder uitgaan van het inkomen in T min 2 als basis voor het toekennen. Ook daarvan hebben we aangegeven dat er grote groepen zijn waarvoor dit criteria waarschijnlijk niet goed gaat werken. Denk bijvoorbeeld aan de zeer grote groep ZZP-ers, maar ook aan personen afkomstig uit andere landen. Daarnaast is eigenlijk nauwelijks iets bekend over de wijze waarop het toezicht gaat worden ingeregeld en op welke bevoegdheden dat dan gebaseerd gaat worden. Op zich niet ons probleem, maar wel dat van de FIOD nu zij de opsporende instantie blijven.

"Licence to Disturb"

Overig

CAF heeft in 2016 de PGB inkomstenstroom over het jaar 2015 die de belastingdienst ontvangt via SVB nader geanalyseerd. Dit heeft een vervolg gekregen in een Pilot traject waarin 25 posten voor nader onderzoek zijn uitgezet bij MKB. De pilot loopt verder buiten CAF om, waarbij we zo nu en dan nog hand en spandiensten verrichten. Zo hebben we inmiddels ook de cijfers over het PGB jaar 2016 geanalyseerd en ter beschikking gesteld aan de projectleiding. Enerzijds kunnen we hier als dienst van leren en het uitwisseltraject met SVB verbeteren. Anderzijds is er tevens zicht op een aantal behoorlijke fiscale correcties en lijkt ook in breder verband sprake van misbruik.

In 2016 zijn we gestart met de aanpak van facilitators die actief zijn met het (op basis van no cure no pay) benaderen van bedrijven om voor hen premiekortingen te claimen. De bedrijven die in beeld waren bij het CAF zijn aan een nader onderzoek onderworpen. Met een enkeling was niets mis, maar bij de meeste bedrijven was dat zeker wel zo. Gebleken is dat de ingediende claims vaak niet terecht zijn en dat zelfs gebruik wordt gemaakt van valse stukken om dit te onderbouwen. Inmiddels zijn er op dit terrein 2 strafzaken lopend en is rondom dit fenomeen op diverse plaatsen publiciteit geweest. Bij de werkgevers is inmiddels voor de nodige tonnen gecorrigeerd. Daarnaast zijn bij zowel MKB als GO een beperkt aantal zaken uitgezet waarbij we nog geen idee hebben of en zo ja wie daar dan eventueel achter zit, maar waarbij op grond van de data analyse wel ernstig getwijfeld kan worden over de aanvaardbaarheid van de ingediende kortingsclaim.

Ten aanzien van de data van het CAF hebben in het laatste kwartaal een zevental gegevensbeschermingseffectbeoordelingen plaatsgevonden. Hopelijk leidt dit tot een solide basis voor verdere behandeling in 2018 en volgende jaren. Daarnaast zijn gesprekken gestart voor een meer intensieve samenwerking tussen CAF en DF en A op het terrein van data analyse.

In juli 2017 is mede in het kader van de topstructuur besloten dat het CAF team voortaan valt onder de MKB, waarbij er over de aard en omvang van de CAF werkzaamheden een periodiek overleg plaatsvindt met de directeurs van de 4 lijndirecties.

Op de intermediairdagen 2017 is het CAF alle keren aanwezig geweest om aan een grote groep intermediairs op hoofdlijnen te vertellen dat het CAF zich inzet om malafide adviseurs aan te pakken. Daarnaast zijn er artikelen verschenen op het forum fiscaal dienstverleners, is er aandacht geweest via diverse media, alsmede via de beeldkrant.

2017 is per saldo een jaar geweest met een beetje een dubbel gevoel. De activiteiten die zijn verricht zijn nog onverkort succesvol te noemen en zouden eigenlijk aanleiding moeten geven om hier meer mee te doen en om het terrein te verbreden. We voelen echter veel druk op de toezichtcapaciteit. Aan de voorkant is nog niet veel veranderd in het reduceren van risico's. We zien dat aanpakken wel degelijk helpt, dat vraagt soms een lange adem en heeft daarmee ook zijn grenzen. Ook in 2018 willen we daarom graag volop meedenken hoe we de inzet nog slimmer, effectiever en vooral ook efficiënter kunnen maken. Iedere regel waar een belastingplichtige op welke wijze dan ook gebruik van kan maken, trekt ook subjecten aan die daar -al dan niet op georganiseerde wijze- misbruik van willen maken. Dat vraagt dan hoe dan ook wel om enige mate van toezicht.